

Prima instanță: Judecătoria Ialoveni
Judecător: Alexandru Sandu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Iulia Cimpoi
Aliona Danilov
Ion Secrieru

DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător: Tatiana Vieru
Judecători: Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Sula Lilia,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sula Aurica și Sula Ecaterina, persoană interesată biroul notarului „Șișianu Maria”, cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii rămasă după decesul tatălui,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, prin care a fost restituit apelul declarat de Sula Lilia ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel,

c o n s t a t ă :

La data de 11 mai 2015, Sula Aurica și Sula Ecaterina au depus cerere de chemare în judecată, persoană interesată biroul notarului „Șișianu Maria”, cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii rămasă după decesul tatălui.

Prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 20 iulie 2015, s-a dispus prelungirea termenului de acceptare a succesiunii cu trei luni pentru Sula Aurica și Sula Ecaterina, după decesul tatălui XXXXXX XXXXXX, decedat la xx xxxxxx xxxx.

La 26 aprilie 2017, Sula Lilia a depus cerere de apel prin care a solicitat, repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 20 iulie 2015, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, s-a restituit apelul declarat de Sula Lilia ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 28 iulie 2017, Sula Lilia a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de fond a examinat cauza în absența unui participant la proces care nu a fost citat legal, iar prin hotărârea sa, instanța a

defavorizat un participant la proces. Consideră recurenta că, a fost încălcat dreptul său la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenție.

Consideră recurenta că, este participant în prezenta cauză și este în drept de a declara apel.

Totodată a menționat că, Sulă Lilia împreună cu fratele său, defunctul Xxxx Xxxxxx au moștenit averea succesorală rămasă după decesul mamei.

Examinând cererea de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost pronunțată la data de 4 iulie 2017 și a fost expediată prin intermediul oficiului poștal în adresa participanților la proces la data de 12 iulie 2017 (f.d.52). Cererea de recurs a fost depusă la data de 28 iulie 2017.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în interiorul termenului.

La data de 6 iunie 2017, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat de către Sula Lilia, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă, până la examinarea recursului intimații nu au depus referință prin care să-și exprime opinia asupra cererii de recurs.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului declarat de Sula Lilia și de a casa încheierea instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare din faza primirii cererii de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

După cum rezultă din actele cauzei s-a constatat că, potrivit certificatului de deces, Xxxx Xxxxxx a decedat la data de xx xxxxxx xxxx (f.d.7).

După decesul acestuia, la 11 mai 2015, Sula Aurica și Sula Ecaterina, care sunt fiicele defunctului Xxxx Xxxxxx, au depus cerere de chemare în judecată cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii rămase după decesul tatălui.

Prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 20 iulie 2015, cererea a fost admisă integral.

La 27 aprilie 2017, Sula Lilia, care a indicat că este sora defunctului Xxxx Xxxxxx, a depus cerere de apel prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, s-a dispus restituirea cererii de apel declarată de Sula Lilia ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În conformitate cu art. 360 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sânt în drept să declare apel: a) părțile și alți participanți la proces; b) reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege; c) martorul, expertul, specialistul și interpretul, reprezentantul cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cerere depusă de persoana incapabilă se referă la contestarea hotărârii privind declararea incapacității.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, la primirea cererii de apel instanța de apel a verificat în mod superficial dacă apelul declarat de Sula Lilia întrunește condițiile impuse de art. 360 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a concluzionat că cererea de apel este depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, deoarece, în mod formal, la examinarea cauzei în instanța de fond apelanta Sula Lilia nu a deținut o calitate procesuală și nici nu a fost atrasă în proces.

Instanța de recurs constată că, o asemenea abordare nu este compatibilă și este contrară cu prevederile art. 6§1 al CEDO, deoarece prin hotărârea instanței de fond, după cum a indicat apelanta Sula Lilia au fost încălcate drepturile sale, iar efectele hotărârii o afectează în mod direct.

Or, dreptul de acces la un tribunal garantat de articolul 6 § 1 al Convenției nu este absolut, ci poate fi supus unor limitări. Aceste limitări pot fi permise atât timp cât dreptul la acces în justiție este un procedeu natural fiind reglementat de către stat. În acest sens, statele contractante se bucură de o anumită marjă de apreciere, deși decizia finală cu privire la respectarea cerințelor Convenției îi revine Curții Europene pentru Drepturile Omului. La rândul său, statul trebuie să asigure ca limitările aplicate să nu restrângă sau să reducă accesul individului într-un fel sau într-o asemenea măsură încât însăși esența dreptului să fie afectată.

Mai mult decât atât, o limitare nu va fi compatibilă cu articolul 6 §1 în cazul în care aceasta nu urmărește un scop legitim și dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit.

Dreptul de acces la o instanță este afectat atunci când regulile încetează să servească obiectivelor securității juridice și buna administrare.

În speța în cauză instanța de recurs constată că, apelanta Sula Lilia a aflat despre prezenta acțiune numai după pronunțarea hotărârii primei instanțe și a fost în imposibilitate de a interveni în proces.

Într-adevăr, Sula Lilia și-a exercitat dreptul prevăzut de art. 360 din Codul de

procedură civilă, însă apelul său nu a fost examinat și a fost restituit, iar în așa mod a fost blocat accesul apelantei la instanță.

În acest sens CEDO în jurisprudența sa a constatat că, o persoană nu este obligată să încerce mai mult de o cale de atac, atunci când sunt disponibile mai multe. Din moment ce reclamantul a încercat să folosească opțiunea oferită de art. 360 Cod de procedură civilă, acesta nu a fost obligat să exploreze alte căi (cauza Cornea versus Republica Moldova).

Subsidiar Colegiul menționează că, litigiul în cauză urmează a fi examinat în procedură contencioasă unde există reclamant și pârât. Acest fapt este argumentat și de prevederile art. 1519 alin. (1) Cod civil, care indică că, termenul prevăzut la art.1517 poate fi prelungit de către instanța de judecată cu cel mult 6 luni. Cu acordul celorlalți succesori care au acceptat succesiunea în termen, pot fi incluse în cercul moștenitorilor, fără a se adresa în instanța de judecată, persoanele din clasa succesorală chemată la succesiune care au omis termenul menționat.

În asemenea circumstanțe Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017 și a trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la faza de primire a cererii de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, rejudecând cauza, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 Codul de procedură civilă, probele administrate la dosar, și în dependență de situația stabilită să adopte o hotărâre legală și întemeiată, astfel încât să nu fie îngrădit dreptul Lilieii Sula de acces la instanță.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Sula Lilia.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sula Aurica și Sula Ecaterina, persoană interesată biroul notarului „Șișianu Maria”, cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii rămasă după decesul tatălui, cu restituirea cauzei spre rejudecare, în Curtea de Apel Chișinău la faza de primire a cererii de apel.

Decizie nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu